

ja veszélyeztetettnek a nemzeti érdekek szempontjából a nemzeti parasztpárt kormányra jutását.

Ez a helyzet, amely az ellenzéki sajtó szerint véglegesnek mutatja a kormány rövidesen bekövetkező bukását, a nemrég megindult külföldi kölesöntárgyalások miatt megkeseredett el a kormány párt berkeiben állandó idegességgel fogadják a külföldről érkező jelentéseket, amelyek a különböző metropolisokban tartózkodó ellenzéki politikuskok sikereiről számolnak be. Popoviciu Mihály Párisban, Madgearu Virgil Bécsben és Londonban folytatnak nagyfontosságú tárgyalásokat, Raducanu

ellenzéki szenátor pedig Berlinben részesült rokonszenves fogadtatásban. Raducanu hosszabb tárgyalásokat folytatott Schacht-tal a német Nemzeti Bank elnökével, egy a tiszteletére rendezett banketten pedig a Nemzeti Bank alelnökével és több pénzügyi kapacitással értekezett, akik előtt részletesen fejtette ki a román politika mai helyzetét és a nemzeti parasztpárt kormányzasi programját.

Hogy mivel fog végződni a belpolitikai életnek a mai szövevényekben gazdag helyzete, azt a közeli hetek, vagy talán csak napok eseményei fogják megmutatni.

Január 13-ára halasztották a Weiszlovits-per tárgyalását

(Cluj-Kolozsvár, jan. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári hatodik hadtest hadbírósa ma délelőttre tüzte ki az antiszemita tüntetések ügyében a főtárgyalásokat. Miután azonban a vádlott diákok egyrésze nem érkezett meg a vakációról, a diákperben a tárgyalást január 13-ára halasztotta el. Ekkor tartják Diaconescu és Gergel jasi, illetőleg bukaresti egyetemi hallgatóknak ügyében a főtárgyalást, akik a Weiszlovits-féle botrány előidézésével és Weiszlovits megsebesítésével vannak vádolva.

A diákok védelmét állítólag Cucu professor fogja ellátni. A nagyváradi pert követő napokon fogják a kolozsvári rombolásokat.

Tovább zajlik Máramarosban a harc a Grödl-ügy körül

A nemzeti parasztpárt magyar tagozata megbélyegezte a legutóbbi rombolásokat

(Sighet-Máramarossziget, jan. 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magárahagyott, haldokló Máramaros egy-két hét óra váratlanul középpontjába került a kormány, illetve a kormányhoz tartozó politikuskok érdeklődésének. Ezt az érdeklődést a közismert Grödl-ügy váltotta ki, amely körül — mint az Uj Kelet megírta — elkezdett politikai harcok keletkeztek. Híre jár egyébként, hogy Maniu Gyula interpellációjának és egész sereg befolyásos politikuskok az intervenciójára

a kormány megoldási módot keres arra, hogy a semmitűszék ítélete ellenére el lehessen kerülni a megítelt visó közbirtokecsági erdőségeknak a pernyertes cég részére való átadását.

A hivatalos politikai hatalom érdeklődésének váratlan felébredését Saveanu kamarai elnök máramarosi látogatása vezette be. Saveanu az elmúlt héten Condruș Mihály képviselő társaságában Máramarosszigetre látogatott el, ahol a prefektúra székházában előadást tartott a megnagyobbodott Romániáról, ezzel kapcsolatban Bratianu Jonel és a liberális párt érdemeiről. Nyílt titok azonban, hogy Saveanu tulajdonképpen terepszemlért tartott Máramarosban annak megállapítására, hogy egy esetleges újabb parlament választás esetén hány szavazatra számíthat a liberális párt. A kormány párt máramarosi korifeusai meg is nyugtatták Saveanut, hogy bármilyen választás esetén a liberálisok győzelme biztosra vehető.

Ezzel a megnyugtató igérettel a zsebében

Saveanu kamarai elnök kedden Nagybányára utazott. Az ügynecsak történelmi előadást tar-

sal vádlott diákok ügyét tárgyalnia a hadbírósa előtt. Addig azonban letárgyalják a rombolásban részt vett esavargóknak és munkanélkülieknek ügyében a tárgyalásokat. Holnap délelőtt Muresan Todor, Moldovan Gavril, Vineze Károly és még nyolc csavargó ügyében tart főtárgyalást a hadbírósa, akik azzal vannak vádolva, hogy a kolozsvári tüntetések alkalmával résztvettek a rombolásokban és a zsidó kereskedők ellen uszították a tüntető diákságot.

Pénteken Popa Marin nagyváradi munkás és még négy társa ügyében itélkezik a hadbírósa, akik a vádirat szerint Nagyváradon követtek el rombolásokat.

tani. A kamarai alelnök látogatását bizonyos mértékben összefüggésbe hozzák a Grödl-ügy körül támadt dr. Juga Gábor — dr. Lázár Illés-féle ismeretes politikai afférrel is. Ebben az afférben, amelyet az Uj Kelet részletesen ismertett, vasárnapra várták a kölesönösen beígért nagy leleplezéseket és így a vasárnapi napot meglehetősen izgalom előzte meg. Ezt az izgalmat csak fokozták a máramarosszigeti román lapokban megjelent különös tartalmú cikkek, valamint olyan hírek is, hogy Mihályi prefektus nem hajlandó semmiféle ellenzéki gyűlést engedélyezni és emiatt

a nemzeti parasztpárt helyi szekciója ultimátum formájában közölni fogja vele, hogy a vasárnapra tervezett gyűlést engedély nélkül is megtartja.

A gyűlést dr. Lázár Illés és hívei hívták össze a megyei tagozat reorganizálására, illetve a jelenlegi vezetőség megbuktatására. Az általános várakozás ellenére azonban a párt gyűlése elmaradt, amit egyesek azzal magyaráznak, hogy az utolsó pillanatban Máramarosszigetre érkezett dr. Crisán György főtitkár azt a megbízást kapta Maniutól, hogy az ellentéteket simítsa el.

Az elmaradt pártgyűlés helyett dr. Lázár Illés hívei értekezletet tartottak, amelyen dr. Crisán, dr. Lázár Illés, Szilágyi esperes és Mota Grigor az aktuális politikai helyzettel foglalkoztak részletesen. Az értekezlet ezenkívül a nagyváradi és kolozsvári diákvargások ügyével is foglalkozott és a rombolásokat a román intellektuális, illetve a román nép legszélesebb rétegének nevében megbélyegezte.

Az értekezlet után dr. Crisán György kijelentette az Uj Kelet

munkatársának, hogy a Juga-Lázár-féle afférnak a párt ellenfelei tulajdonitának csupán tulzolt jelentőségét. Egyébként a közeljövőben Máramarosszi-

getre utazik Maniu és Vaida Sándor, akik bizonyára kielégítő megoldást találnak az ellentétek elsimítására. (f. m.)

Egy frankfurti orvostanár eredményes kísérletei a rákgyógyítás terén

(Berlin jan. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Majna melletti Frankfurtban teljes visszavonultságban évek óta dolgozik egy egyetemi professzor, dr. Bernhard Fischer a rákbetegség leküzdésén. Több évi tapasztalatait most közölte egy orvos-gyűlésen és nagy feltűnést keltett velük. Dr. Fischer professzor a következőkben fejtette ki véleményét a rák gyógyítása körül.

— Az emberi szervezetben nem ritkaság az öröklött daganati képesség. Volt eset, én magam láttam a műtészaton, hogy egy eszemő azért pusztult el, mert epéjén rákos daganatok voltak. Felhívték a gyakori dolog, hogy gyulladós fekélyek rákszerű daganatokká fejlődnek. Egy egész néptörzs szenved ilyen módon létrejött rákos megbetegedésben. Tibet egyik hegyi vidékén a féli hónapok rendkívül hidegek. A henzülöttek nagyon primitív módon élnek, nincsen faházuk sem, csak sátrakban élnek és hogy valamilyen védekezzenek a nagy viharok ellen, állati bőrökbe burkolóznak és alvás közben parázsral telt cserépfazekat tesznek a hasukra. Nagyon gyakran megtörténik, hogy ettől a tasbör gyulladástól eredő sebeket kap. Ezek azután belső elrákosodásokká fajulnak.

A professzor ezután előadta, hogy kétezer rákos váladékkal infúzióval egérrel tett kísérlete arra a követ-

keztetésre vezette, hogy a rákbetegséget gyógyítani lehet. Az emberi rákos megbetegedéseket az első kezdő stádiumban feltétlenül operatív módon kell megszüntetni. Ebben az esetben a sebész munkája egyszerűen teljesen biztos, mert visszaeséstől nem kell tartani. A rádium és röntgen kezelés is szép eredményeket hozhat, ha a rákosodás még nem haladt túl a az elsődleges stádiumon és ha a vér pályáján a kór nem cipelődött a szervezet nemes részeibe. Ha azonban ez már megtörtént, ami nagyon gyakori eset, különösen, mert a beteg nem szokott törődni bajával, akkor gyógyítani csak úgy lehet, ha sikerül a beteg sejtjeit magában a testben elpusztítani. A sejtek megölését célzó kémiai szerek nagy választékban állanak az orvos rendelkezésére, azonban ezek a szerek az egészséges sejteket is pusztítják.

Dr. Fischer intézetében sikerült olyan szert előállítani, egy vas és festékpreparátumot, amelyet állatokon próbáltak ki fényes eredményvel. A szerek emberekre való alkalmazása legközelebb fog megtörténni. Fischer professzor nagyon óvatosan akar eljárni és az első kísérleteknél a leggyönsébb adagolást fogja rendelni. Véleménye szerint a szenvedő emberiségnek ez a katasztrófa elkerülhető időn belül elhárítható lesz.

Százhatvanötmillió lej Kolozsvár város 1928. évi költségvetésének bevételi része

Súlyos akadályokat okozott az Osvada-rezsim rendellenessége. Hogyan respektálják egyes városok a belügyminiszter intézkedéseit

Cluj-Kolozsvár, jan. 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár városi tanácsának hosszú idő óta megoldatlan problémája az 1928. évi költségvetés, amelyet csak harmadszori összeállítás után sikerült olyan stádiumba hozni, hogy az fedje a város lakosságának teherbíró képességét és fedezze a városi tanács költségeinek terheit. Ennek legfőbb oka az, hogy az elmúlt Osvada-rezsim munkálkodása és távozása Kolozsvár város háztartását nem a legrözsésabb helyzetben hagyta a jelenlegi városi tanácsra, úgy hogy az anyagi ügyek rendezetlensége és egyes tételek tisztázatlansága folytán igen súlyos nehézségekbe ütközött a városi költségvetés reális összeállítása.

A harmadszor átdolgozott városi büdzsé bevételi részét Kolozsvár városi tanácsa keddi esti ülésén elfogadta és aprotálta. A városi költségvetés bevételi része mintegy 160—165 millió lejre van előirányozva. A bevételi rubrikát főképpen a városi üzemek jövedelmére alapozta a városi tanács. A villanyüzem bevételéből 70 millió, a vízmelegítő 30 millió lejt a vágóhid jövedelméből 5 millió lejt, a jéggyárból 1 és háromnegyed millió lejt, a strandfürdő bevételéből 1 millió lejt irányzott elő a városi tanács a költségvetés legfontosabb bevételéiként. A költségvetésben a város ingatlanai 4 millió bevétellel szerepelnek.

Az 1928. évi városi költségvetés hozzávetőleges számítás szerint

30 millió lejjel kevesebb, mint az elmúlt évi,

mivel a belügyminiszter nemrégiben számos városi taksát és különböző adónemet törölt el azzal a céllal, hogy könnyítsen a gazdasági krízis közepette nehézséggel küzdő városi lakosságon. Ilyenformában nemcsak Kolozsvár, de az ország többi városai is lényeges jövedelemtől esnek el, amely arra késztette őket, hogy a költségvetés bevételi részét a megszüntetett taksák szám arányának nagyságával csökkentésék.

Ezzel kapcsolatban megjegyezni kívánjuk, hogy Erdélyben igen sok város nem vette még tudomásul a belügyminiszter által kiadott rendelkezést a különféle városi taksák egyrésztének megszüntetésére vonatkozólag. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara vezetőségéhez számos ilyen irányu panasz érkezett, amelyek közül különösen megemlítséreméltó a szatmári városi tanács eljárása, amely tudvalevőleg

követvám címén olyan magas taksát ró ki a szállító kereskedőkre, hogy a városi taksá összege minden esetben meghaladja azt a summát, amelyet a kereskedő az államnak fizet behozatali vám díjtétel címén.

A szatmári városi tanács példája fényesen rávilágít arra, hogy egyes hatósági testületek a felsőbb intézkedéseket miképpen respektálják és hajtják végre a rendelkezések utasításait.

Egy bejelenleg hmanlyutonban felkerbiztos, a folytatott folytatott

A mai van, aki a lé t és ny Lunaosars tokraia ak és aki eze orosz bü esztétikus, oktatásügy veudóló e ban a gal itelet és mint a ka pedig va meg. Ta a cakké ezert olya gu Csise nyakkerde

A kü t met hagy tól Ket n népbizoss nyitot a k

— O e

Tehat i a vörös tem ismét elő-zobaba titulu-oma lónba. Cs ton tölism vektó ro Kissé felt fotolyben

— On kérdezi fr

— Igen

en.

— Ne

Irtar

Gabriell

a dellyu

moth a

Elolvady

nem is ve

Pedig az

vári taná

A halot

nyagon m

pelyhei b

ingmell k

a nyakker

ha idegen

sze kezyul

vetnek a b

Gabriele

arcán, am

Hoveasen

Az udve

erra, hogy

aitó épí e

tően, mit

a tárgyalá

Ar akt

elfejojttle

sze

Gabriele

az elfolejt

A halot

metlenség

lezni. Sz

a jelentős

„Nem v

hábi vol

Gabriele

gában c

amit szót

séereskedv

volna.

A halot

a fejét.

Drison

te neu?

Uj világháborút jósol Csicserin

Beszélgetés a vörös excellenciás urral

Egy belgrádi lap munkatársa, aki jelenleg hosszabb oroszországi tanulmányúton van, a napokban Moszkvában felkereste Csicserin külügyi népbiztost, akivel hosszabb beszélgetést folytatott. Az újságíró a Csicserinrel folytatott beszélgetésről ezeket írja:

A mai Oroszországban két ember van, aki arról híres, hogy mindig galériát és nyakkendőket hord: Csicserin és Lunacsarski. Az első születtől arisztokrata akinek a felsőbbrendűség a jó ruha és aki ezenkívül külügyi népbiztos az orosz birodalomnak, a másik a híres esztétikus, író, gámsz gavalér és közoktatásügyi népbiztos. Utól a két kivételről eltérve, a mai Oroszországban a galériát, nyakkendő burzsoá-életet és kapitalista fényezés épügy, min a kalap és az esernyő, a keztyű pedig valóságos provokáció-zamba megy. Talán ezért is olyan drágák ezek a cikkék Oroszországban és talán éppen ezért olyan híres Oroszországban Georgij Csicserin fekete ruhája és briliáns nyakke-dője.

A külügyminisztériumban névjegyemet hagytam, interjút kérve Csicserin-től. Két nap múlva hívatlak a külügyi népbiztosságon egy fiatal elegáns tükörnyit a ki az ajtót ezekkel a szavakkal: — O excellenciája várja.

Tehát itt excellenciás, kegyelmes ur a vörös külügyminiszter és itt ur lettem ismét én is. Künnyhagyom tehát az előszobában a palomát és „polgártársi” titula-omat és mint ur lépek be a szalónba. Csicserin akit fejkép után rögtön fölismerek, nagy aranyveretű öngyertyő, rokkadó uóasztal mellett ül. Kissé felemelkedik és egy kegyelmes fotolyában kinal helyet.

— Ön Párisból jön, monsieur? — kérdezi franciául.

— Igen, excellenciás uram — felelem én.

— Ne várjon tőlem interjút a burzsoa

diplomata szokása szerint. A szovjetek kül- és belpolitikája teljesen nyílt világos. Mi mindig azt valljuk, hogy a nyilvánosságot mindenről tájékoztatni kell.

Csicserin póza, mikor beszél biztos, hangja pedig ép olyan autoritativ, mint minden kegyelmes uré, ha újságíróval beszél.

— Engedje meg kegyelmes uram, hogy orosz-angol viszony megszakítása és a Franciaországgal való viszony kiegyesítése után megkérdezzem, mi a véleménye a külpolitikai helyzetről?

— Egy ország külpolitikája mindig belpolitikai viszonyait tükrözi vissza — volt a válasz — Ma pedig a szovjetek kül- és belpolitikai helyzete kedvezőbb, mint bármikor ezelőtt. A gazdasági fellendülés, mint ön is meggyőződhetett, gyorsan halad előre, a politikai konszolidáció pedig már befejezett tény. Ami pedig a külpolitikát illeti, az változatlan és egy szóba foglalható: békés.

— És az Angliához való viszony?

— Az egész nemzetközi helyzet ma Nagybritánia konzervatív szovjetellenes politikájának jegyében áll. Miért szakította meg velünk Anglia a viszonyt? Azért — felel önmagának Csicserin — mert belátta, hogy mi gazdaságilag nap-nap után erősödünk. Azért, mert a mi rendszerünkben veszélyt lát birodalmának jövődöbeli sorsára nevezve, mert a szabadságelvek, amelyek mi hirdettünk az összes népek nevében, veszélyes a brit hegemonia fenntartása szempontjából. Anglia nemzeti és osztályellenességet lát a szovjetben. És hogy ezt az ellenséget megsemmisítse, előkészíti a szovjetellenes blokkot. A diplomáciai viszony megszakítása csak ürügy. Az Európa periferiáján a mi szomszédságunkban levő államok legelőbb Lengye országot, Romániát és Bulgariát már rég megnyerték ennek a blokknak és most a brit intrikák fő-

képen Csehszlovákia és Jugoszlávia ellen irányulnak. Mi azonban meg vagyunk győződve, hogy erre nem kerül a sor, mert Jugoszlávia közel áll ahhoz, hogy telvegye velünk a diplomáciai viszonyt, Csehszlovákiával pedig már régóta barátságban élünk. De azért az angol diplomácia nem lankad.

Csicserin elhallgat. Arcan bizonyos fáradtság látható. Ismét én veszem fel a beszéd fonalat:

— Mit gondol excellenciád, elkerülhetetlen-e és hamar sor kerül-e a szovjetellenes háborúra? Tenyleg indokolt-e a szovjetsajtó által üzentgetése, amely azt állítja, hogy mindennap kitörhet a háború? Nem túlzott az ilyen beallítás?

— Ha a belső bajok — és itt Kínára, Egyiptomra és a brit gyarmatokra gondol Csicserin — és a nemzetközi proletariátus nem akadályozzák meg Angliát tervét, akkor ismét az egész világot bevonják egy új háború remsegyébe. Mi sokszor hangsúlyoztuk már, hogy erre okot nem fogunk szolgáltatni és elhárítunk magunkról mind a felelősséget.

— Ha tehát jól értettem, excellenciád

azt tartja, hogy egy új európai háború előestéjén vagyunk

— Igen. Anglia már lázasan készülődik erre a háborúra. sőt Németország már bele is egyezett, hogy a britek az ő területén keresztül szállíthatnak fegyvert és municiót a szovjetellenes frontra. A tulajdonképeni brit provokációkat azonban csak a jövő év elején várjuk.

A kínai forradalomra, a gyarmati népek sorsára terelődik a beszélgetés. Ez alkalmat ad, hogy megjegyezzem:

— Az orosz politika a multban mindig a Kelet és Nyugat betötyása között ingadozott. Szabad-e kérdeznem, merre orientálódik most a szovjetpolitika?

— A mai orosz politikanak semmi kapcsolata sincs a multtal. Ne felejtse el, hogy politikai és gazdasági rendszerünk teljesen új alakulat. Aztán megköszönöm szíveségét, elúcsuzom és otthagynom Csicserin a szocialista szovjetköztársaságok szövetségének külügyminiszteri szalonjában, ahol ma a legtöbbet beszélnek a békéről és legkevesebbet gondolnak a háborúra — fejezi be cikkét Kostov.

Évente százhuszezer zsidó van vándoruton

A zsidó emigráció tendenciája — az állandó letelepedés. — A palesztinai visszavándorlás arányszáma a legkisebb

A háború előtti esztendőket életbevágó, nagy problémája volt a kivándorlás. Ez a probléma azonban a háborút követő években, amikor nemcsak gazdasági hanem politikai és társadalmi hatások is közrejátszottak, sokkal atfogóbb és elmélyültebb lett, mint valaha. Ebben a vándorlásban a zsidóságnak nagy, úgyszólván vezető szerep jutott. *Leslyiansky*, neves nemzetstatikus és nemzetgazdász most egy alapos tanulmányt közöl az utolsó huszonöt év zsidó emigrációjáról. A statisztikus különbséget tesz az olyan emigráció között, amikor a kivándorlás oka egy népi katasztrófa és a másik emigráció között, amelyet a fejlődés motorikus energiáinak 1903-

korai kimúlás nem következett volna be számomra...
A halott biztos abban, hogy Gabriele nem merészel meg semmiféle ellentmondást. Ekkor azonban már nem tudja a halott történeti nagját:
„Tulajdonképen emiatt a leleplezés miatt jövök, Gabriele. Nem tudnám az örökkévalóságot kibírni, ha tudnám, hogy örvendezel, amikor beföntél engem. Hanem hidd meg, hogy én mindent tudok. Sohasem beszéltem egy szót se, most azonban én nem vagyok angyal. Sőt ép ellenkezőleg — a te véleményed szerint — én egy házasságon, egy jogász, egy vén skatulya vagyok, aki már semmi öröme se jó! Egy azonban, hála Isten, nem vagyok. En nem vagyok Erwin, én nem vagyok egy gyáva áruló...”

Az érdekes statisztikának kimagasló adatai a következők:
1881-től az 1925 évig terjedő időben

Az elidegenedés

Írta: Franz Werfel

Fordította: Gaál Gábor

Gabriele az édessegekre ront. Először a degyümölcsből nassol; azután fog mohón a csokoládébonbonokhoz.

Elolvadva az édessegek gyönyörén, nem is veszi észre, hogy nyílik az ajtó. Pedig az ajtó kinyílt és August, az udvari tanácsos, a férje áll nyílásában.

A halott fáradtságos utazásától nincs nagyon megviselve. Csupán kopasz feje pelyhei borzolódtak össze kissé; a frakk ingmell kiesesztott ugyan a mellényből, a nyakkendő még félre tolódtott s mint-ha idegen öltés kötötte volna, a fehér glaszke keztyűk azonban még csak ráncot sem vetnek a kezéin.

Gabriele vérvörös pirt érez szétömleni arcán, amiért a halott nassolásán érte. Hovősen a szekrényhez húzódik.

Az udvari tanácsos kísérletet sem tesz arra, hogy átlépje a küszöböt. A nyitott ajtó ép elezendő neki s némileg sürre-tősen, mintha attól félne, hogy lekésik a lárgyalásról, mondja:

„Az aktatáskámat természetesen megint elfelejtettem. A barna aktatáskát persze...”

Gabriele megpróbálja jelezni, hogy kész az elfelejtett aktatáskát megkeresni.

A halott lelekezete erőlködik a türelmetlenség könnyű asztmarohamát leplezni Szavai közti hanyagul húzódik meg a jelentőség:

„Nea hiszem, hogy a táská megtalálható volna a szobában”.

Gabriele megfeszülten szed össze magában egy szorgos pillantásra való, amit széküld a szobában, mintegy kétségeskedve afelől, hogy az aktatáska nála volna.

A halott bosszus iróniával rázza meg a fejét:

„Drága Bielám, ki tudja akkor, ha te nem?”

S unottan inti le:

„Hagyjuk a táská! A te dolgod a dokumentokat mellékelni. Most én sem sajnáltam az utat, hogy figyelmeztesselek!” Gabriele a szekrény élet éri husában s a halott, aki most már egyáltalán nem siet, szenvedő hangon folytatja:

„Mindenekelőtt Ervintől óvlat!”

A halott, miután fáradt és erőt kell gyűjtenie, — elhallgat. Kis vártatva:

„A te kimondott családi ragaszkodásod — talán te magad se tudod — megmérgezte a házasságunkat. A legraffináltabb módon nemcsak elfávoítottál szegény anyámtól, hanem te, Biela, lépésről-lépésre becsaptál és megcsaltál engem...”

Gabriele hiába kísérli meg a sikítást: — a halott nem engedi megéveszteni magát:

„Ha valami mamlás szeretővel csaltál volna meg, esküszöm Gabriele, akkor meg volnék elégedve és nem jöttem volna vissza. Ha sohasem beszéltem róla, még se mult egyetlen óra sem, amelyben nem tudtam volna, hogy huszonöt évvel vagy fiatalabb nálam...”

A halott most egy kis időt enged, hogy Gabriele összeszedje magát. Gabrielenek sikerül is kitérni:

„Ápottalak, tíz ójszaka nem aludtam!...”

Az ilyen yatra védekezést egy kézmozdulattal intézi el a halott. A halott még mindig szomorú inkább, mint haragos:

„Sovány havifizetésem, havonként az utolsó krajcárig, beszolgáltattam neked. S ebből a mi szűkös kenyérünkéből te kiptélyes összegeteket loptál, hogy Erwin öcsédnek, ennek a lelkiismeretlen csínyának küldjed. Ha a nehéz esztendőben több húst kapok enni, akkor talán ez a

korai kimúlás nem következett volna be számomra...
A halott biztos abban, hogy Gabriele nem merészel meg semmiféle ellentmondást. Ekkor azonban már nem tudja a halott történeti nagját:
„Tulajdonképen emiatt a leleplezés miatt jövök, Gabriele. Nem tudnám az örökkévalóságot kibírni, ha tudnám, hogy örvendezel, amikor beföntél engem. Hanem hidd meg, hogy én mindent tudok. Sohasem beszéltem egy szót se, most azonban én nem vagyok angyal. Sőt ép ellenkezőleg — a te véleményed szerint — én egy házasságon, egy jogász, egy vén skatulya vagyok, aki már semmi öröme se jó! Egy azonban, hála Isten, nem vagyok. En nem vagyok Erwin, én nem vagyok egy gyáva áruló...”

Ekkor Gabriele egy hatalmas szót talál magában:

„Erwin nagy művész!”

A halott gunyos: — anélkül azonban, hogy valami, akár a ruháján, akár a jelenségén, elmozdulna:

„Nagy művész!... Ép a te családban grasszál a geniel... Apád nagy kártyajátékos volt, öcséd nagy hegedűs, te meg egy nagy szemfényvesztő vagy!”

Ekkor Gabriele kétségbeesetten tör ki:

„Még ha a tulvilágról jössz is, August, te vagy és maradsz...”

„Micsoda?” — fenyegetődzik a halott, még pedig olyan rettenetesen, hogy Gabriele felnyöszörög.

Es most, először, megnőzöld a halott. Nyaka feldagad a méreztől, hogy a galériát szétreped; kezei gazdálflanul inganak, a frakking pedig erre feljebb és feljebb csuszik. Lábat előrevetve, többizben megkísérli a kilépést s hogy mozogion a szobában. Végül sikerül a küszöbre lépni. Kezd közeledni Gabriele felé, aki nem menekülhet sehová. Közben kihörög belőle:

„Ebben az Istentől elhagyott köztársaságban már a halott is tekintély! Szánom és bánom, hogy sohasem ütöttél...”

„Még mindig nem alszunk tehát? Nagy ellenálló ereje van!”

Gabriele az orvos jelenlétében ismét csörtető szolgálatkészséget érez magában.

„Előlről számoljak?”

A professzor a jóságos ember türelmeségével nyugtatja meg Gabrielt:

„Van bőven időnk. Még egy kicsit várhatunk. Az érvetés jó. (Nem igaz, kolléga ur?)... Es maga, Gabriele asszony, hová szándékozik most utazni?”

Gabriele természetesen megnevezi a Hohenzollernstrásst. A professzor felel:

„De gyerekekem, most még túlságosan korai látogatni benneteket. Az emberélet csak nem emelheti ki az évből. Szóval járhatna, illeszkedik a polgárokkal. Menjen szállóba. Aludtja ki magát. Egy éj-

és Vaida
tő megoldást
elsimítására.
(f. m.)

anár
rák-

gy a rákbe-
t. Az emberi
t az első kez-
enül operatív
ni. Ebben az
kája ugyszól-
rt visszaesés-
a rádium és
eredménye-
dás még nem
es stáriumon
kór nem cí-
mes részeibe,
gtörtént, ami
különösen,
okott törőd-
gyítani csak
beteg sejtet
pszitálni. A
témiai szerek
nak az orvos
ezek a sze-
eket is pus-
ében sikerült
egy vas és
melylet áll-
eres eredmény
re való alkál-
g megtörtén-
nagyon óva-
z első kísérle-
dolagolást fo-
ve szerint a
k ez a ka-
dón belül ek-

ZSÓP
sének

szim ren-
árosok a

sebb, mint
vi,
er nemrég-
át és külön-
azzal a cél-
a gazdasági
éggel küzdő
renformában
e az ország
es jövedelem
ra készítette
tás: bevételi
taksák szám
l csökkent-

megjegyez-
lélyben igen
g tudomásul
kiadott ren-
városi tak-
szüntetésére
svári kerea-
vezetőség-
u panasz ér-
különösen
szatmári vá-
mely tudva-

yan magas
ó kereske-
taksza ösz-
n megha-
amelyet a
k fizet be-
el címén.

tanács pé-
t arra, hogy
ek a felsőbb
n respektál-
rendelken-

3.648.500 zsidó hagyta el európai lakóhelyét és a következő helyekre emigrált:

Európai országokba	415.000	11,4%
Amerikába	2.975.500	81,6%
Ázsiába	155.000	4,2%
Arikába	85.000	2,3%
Ausztráliába	18.000	0,5%

1900-1925 között az összes kivándorlók közül az Egyesült Államokba emigráltak közül: zsidók: 20 6%-ban voltak, lengyelek 8 7%-ban, litvánok 5 4%-ban, magyarok 5 1%-ban, románok 1 6%-ban, franciák 1 3%-ban, ukánok 0 6%-ban.

A zsidó és nemzsidó emigráció közötti különbség még jobban szembeötlő ha meggondoljuk, hogy az említett számok szerint a világ zsidóságának egyötöde hagyta el 25 éven belül lakóhelyét. Ebből a statisztikai adóból meg lehet állapítani, hogy évente 20 ezer zsidó van vándorlón. Szembetűnő jelenség az is, hogy a zsidók leginkább családjaikkal vándorolnak ki. Az 1899-1914 között kivándoroltak közül 44 03% 16. kivándorló volt, holott az Északamerikába bevándoroltak közül (zsidókat és nemzsidókat számítva) a női bevándorlók száma 21 5% -ot tett ki. A 14 éven aluli gyermekek arány-záma a zsidóknál 24-37% -ot tett ki, belőlük ezek az összemigráció arányában 12 38%-kal szerepelnek.

Foglalkozások szerint a statisztika a következőképpen mutatja az 1900-1925 között bevándoroltak számarányát:

Hivatás nélkülek	45,2%	zsidó	27,2%	nemz.
Képzett hivatalosok	35,2%	"	13,3%	"
Mezőgazdasági munkások és napsz.	18,5%	"	57,8%	"
Szabad pártisan működők	1,1%	"	1,7%	"

Már ezek a számadatok is bizonyítják, hogy a zsidóság kivándorlása inkább családi jellegű, mint hogy a hivatalos nélkülek nagy száma, akikhez rendszerint az asszonyokat és gyermekeket szokás számítani, főként a nőkből reprodukálódik. A hivatalosoktól szóló statisztikai adatok viszont azt bizonyítják, hogy a zsidók közül kevésbé kerülnek ki a mezőgazdasággal foglalkozók, mint más kiván-

dorlók sorából. A tapasztalat pedig azt tanítja, hogy míg a nemzsidó kivándorlók hosszabb-rövidebb idő után visszatérnek országukba, addig a zsidó emigráció tendenciája az állandó letelepülés. Normális években a zsidók visszavándorlása ötször volt kisebb az általános visszavándorlásnál.

Argentína	bevándoroltak (1901-1924)	3 551 373	
	visszavándoroltak	1 763 252	49,6%
Uruguay	bevándoroltak (1920-1921)	25 946	
	visszavándoroltak	24 822	95,7%
Mexikó	bevándoroltak (1922-1923)	172 844	
	visszavándoroltak	158 551	91,7%
Neuzeland	bevándoroltak (1920-1924)	454 133	
	visszavándoroltak	310 252	68,3%
Délafrikába	bevándoroltak (1920-1925)	159 399	
	visszavándoroltak	128 725	80,2%
Palesztinába	bevándoroltak (1922-1926)	75 051	
	visszavándoroltak	16 744	30,0%

1924. június elsejétől 1925. június 30-ig az Egyesült Államokba 458 435 személy vándorolt be és 225 590 személy vándorolt vissza, vagyis közel 50%-a a bevándorlóknak visszatért hazájába. Palesztina esetein a visszavándorlás legkisebb százalékát tünteti fel. 1908-ban Észak-

amerika nagy krízisen ment át. Ebben az évben először történt meg, hogy a visszavándorlás számai túlhaladtak a bevándorlás számát. (Ebben az évben ugyanis 557 785 személy vándorolt be és ötszáznyolcvannyolcezer 447 személy vándorolt ki).

A szellemi munkások védelmét is programjába veszi a Nemzetközi munkaügyi hivatal

Albert Thomas nyilatkozik a Munkaügyi Hivatalról jövő munkatervéről

(Genf, január 11. Az Új Kelet Indósi-tójtól.) A Népszövetség mellé delegált Munkaügyi Hivatal igazgatója Albert Thomas, volt francia miniszter most tette közzé a hivatal egy éves működéséről szóló jelentését. A jelentés a kimagasló események között első helyen említi meg, hogy a Népszövetségből kilépett két állam, Brazília és Spanyolország továbbra is közreműködik a Munkaügyi Hivatalban. Az év végéig kétszáznegyvennyolc ratifikált megállapodást kötött a hivatal, amely azonban a nyolcórás munkanapról szóló washingtoni megállapodást nem tudta érvényesíteni Európa három legfontosabb ipari államában: Angliában, Németországban és Franciaországban.

A betegsegélyezés
Három fontos kérdést tárgyalt 1927-ben a nemzetközi munkaügyi konferencia: a betegsegélyezés, a gyülekezési szabadság és a minimális bérének megállapítása azokban az üzemekben, ahol a munkások nincsenek kellőképpen megszervezve. Az utóbbi két kérdést csak általánosságban tárgyalták, míg a betegsegélyezés problémájáról konkrét javas-

CARMEN MOZGÓ-TEREM
Jan. 12-én és a következő napokon
Pap bácsi
a hadigazdagoknál
Pár arany... szívesen látjuk, de a vonás,
Fényes kísérő műsor
Dr. L. M. M. M. M.

jeli utazás mindig előveszi az idegeket...

Gabriele hátradől. Gabriele boldog, hogy gondoskodik róla és törődik vele egy ember.

Csukaszürke katonai egyenruhában áll a kis, „Österreichischer Hof” nevezetű szálloda portásá fülkéjében. Vén és őskomoly a képe.

„Mielőtt nagyságodat szobájába vezetem, kötelességszerűen ki kell hallgatnom.”

Gabriele ujjai remegve kutatnak az utlevél után. A komor portás kijelenti: „Szállodánkban szinte kizárólag osztrák közönség száll meg. Nagyságod...”

Gabriele nem találja az utlevelet. A hivatalos hang pedig nem áll meg: „Nagyságod tartozik megnevezni: milyen célból jött Berlinbe?”

Gabriele büntudattal suttog: „Az öcsém...”

A szürke arc először üti fel a szeméit. Ezek a szemek tudnak mindent: „Öccse ura nevet?”

„Erwin.”

„Milyen idős?”

„Egy évvel fiatalabb...”

„Természetesen nő?”

Gabriele ellenszenvvel tapasztalja, hogy a kihallgatás elcsúszott hangját: „Igent! Három Zvet! Felesége született Judith Maimon?”

A portás leveszi a sapkáját, hogy a fontos momentum alatt szabadon legyen a feje: „Nagyon agédyos! Nagyságodnak meg kell írni, hogy nem történik semmi illetlenség.”

Gabriele feleszmél: ilyen közel az arcvonal mögött nemcsak áradalmakat kell elviselni, hanem még kelemetlenkedéseket is. Am a háború kelles közepében vagyunk. A távoli láma tüzei... Ha csak Erwinig el tudnák jutni...

A férfi, a csukaszürkeben, óvatosan és körülmenyesen, valamiféle lámpát gyújt meg, melynek fénye a világos napon hatálatlan marad, és előbbre megy.

A hotelloyosok és korridorok messzire nyúlnak, tökéletes sötétben. Az elől haladó portás lépései egyre rövidebbek, sarkatyui meg egyre pengőbbek. Az utváltozik. Sáros falusi uton keresztül viszm, szédült házak mentén, hunyorgó, poros katonák gomolygái és hosszú szekérsorok mellett.

Gabriele úgy érzi, hogy két kis csomagja sulya alatt össze kell omlania. Meddig tart még?

Egy hangot hall maga mögött: „Hajvja csak el, nagyságos asszonyom, nyugodtan a csomagjait. Majd én utána viszem.”

Ennek a hangnak szemlente és játszi csendese mögött egy ellenség, egy tolvaj lapul. Gabriele kezei átszorítják a két csomagot s utolsó erejével viszi azokat. Hisz szeretetadományokat visz az öccsének, amit nem bízhat senkire.

„Erwin!”

„Öccse szemei mereven kitágulnak. Még mindig a napi pergőtűz tompa és szelszaggatott eget tükrözik.

„Erwin!”

Gabriele egy nyersen ácsolt széken ül öccse ágyánál. Kezei a hadnagy bluzt fogják, mely a szék hátán lóg. A bluz kemény a vértől. A sebesültek terne végtelenül a dombos horizontig tágul. A legtávolabbi fedezékek mögött vörösen megy le a nap.

„Erwin!”

A sebesült felkiáltott. Vékony karjaival magához ragadja nővérét és átkarolja: „Ments meg! Gabriele, te itt vagy! Ments meg. Csak vissza ne ismét! Csak ki ne...”

Erwin Gabriele ingét szorosan a csapzott fejével Gabriele mellé-

mintha be akarna hatolni s annak életes élethebe elrejtőzni. Gabriele érzi Erwin fogai vacogását, mialatt vékony ruháján átlatol Erwin gyötrelmes verejtése és nedves hidegséggel a bőréhez ér. Maga Gabriele is síró arcát Erwin nedves hajába ejti. Fűszeres mezőben rejtőzködik most. A kalászkok, a hajak olyan jól illatoznak! Ugyanugy illatoznak, mint a saját haja; olyan intímen illatoznak, mint a párná, ha álmában átöleli őket. Minden idegen, csak ez a szag rokoni és hazai. Most Erwin egészen nála van. Most, ebben a csendes holdfényben az övé. Hogy meghajja Gabrielét, hogy a hű férfi, aki oly sokat dicsekedett erejével és bátorságával, most mint egy gyermek, remegve és hazugság nélkül, hozzátapszja magát.

Gabriele simogatja Erwint: „Aludjál Erwinkém, én nem megyek el. Még elüzni sem hagyom magamat tőled...”

Erwin gügyög: „Ugy-e megmentesz?... Gabriele, én gyáva vagyok... Félek a haláltól... Járd ki, hogy felülvizsgáljanak...”

Gabriele álomba szeretné ringatni a sebesültet: „Ne félj, Erwin!... Én méris asszony vagyok... Majd beszélék én az urakkal... Bizonyos, hogy kiszabadítottak...”

Erre Erwin: „Igen... és akkor hazautazunk... És örökre együtt maradunk... Akarok végre valamit keresni... A legrosszabb esetben egy kávéházi zenekart állítok össze... Hisz az nem szörűen... De te neked mindig velem kell maradnod...”

„Aludj Erwinkém... Nem forod elfecsélni magad... Te leszel időnk legnagyobb vitéze... Aludj...”

Erwin felemeli a fejét: „Hallod?”

Valami csöndes muzika jött a háttól, egy kintornából, amit egy rokkant ember eljátszott. Az őz pákban a város és csukaszürke kórházi termen rég elmúlt

latok fölül tárgyaltak, amelyeket el is fogadtak. Az első vonatkozik az ipari, kereskedelmi és házipari üzemekben alkalmazott bémukásokra, a másik a mezőgazdasági üzemekben alkalmazott munkásokra.

A gyülekezési szabadság

A gyülekezési szabadságra vonatkozó problémát abból a szempontból tárgyalta a konferencia, hogy egy a munkaadó, valamint a munkás gyülekezési szabadságát mi sem korlátozza és hogy mindkét fél egyesüléseinek akciószabadsága egyazon jogi alapon biztosították. A Munkaügyi Hivatal erre vonatkozó kérdőívét és terveit a Népszövetséghez tartozó államok kormányai elé terjesztette és egyúttal beküldték a munkásság hivatalos képviselőihez is. Ezek azonban visszautasították a javaslatot és ez okozta, hogy a kérdést nem lehetett a legközelebbi konferencia napirendjére kitűzni.

Hajózási konferencia

A Munkaügyi Hivatal igazgatósága ez év őszén Berliben ülésezett. Első alkalom volt ez, hogy a Népszövetség egyik intézménye német földön tanácskozott. A birodalmi kormány a legmesszebbmenő támogatásban részesítette a hivatali aze-mélyzetet.

1928-ban két fontos konferenciája lesz a Munkaügyi Hivatalnak. Mindenekelőtt megtartják a hajózási konferenciát, amelynek főbb pontja a hajómunkásoknak a földzeten elöltt munkáideje, a betegsegélyezés és a hajások élelmezése a hajón és a kikötőben lesz.

A szellemi munkások érdekei

A Munkaügyi Hivatal megalapítása óta első ízben történt, hogy a szellemi munkások érdekeit is számításba vették. A hivatal egy tanácskozó bizottságot állított össze azzal a feladattal, hogy állítsa fel mindazokat a kérdéseket, amik a szellemi munkásokat legközvetlenebbül érdekelhetik. Öttagu bizottság működik állandó székhellyel Brüsszelben, amely mellé delegálva vannak a szellemi munkások legfontosabb nemzetközi szervezeteinek képviselői. A bizottság ülésébe bevonnak minden esetben szakembereket is, akiket meghallgatása nélkül semmiféle javaslat el nem készülhet. A bizottság elsősorban foglalkozni fog a követ-

idők kékszinű, kiszolgált konturjában meggy kereszttül. Erwin meg mindig rémülettől merev szemében egy szárnya-béniult nevelés rebeg föl:

„Hisz ez a Radetzky bácsi... Emlékszel?... Lansból... A tő... Ahol a nagy mamával voltunk... Akkor nyáron... A kert...”

A rokkant ügyet sem vet a gyerekekre, a testvérekre, csupán kintornáját tolja egyre előre, tovább a végtelen ágyasorok és matracsorok között, melyek a padlól egész a horizontig befedik; egyre tolja tovább, bele a napnyugtába. A „Gott erhalte” és az „O du lieber Augustin”-orronázza összevissza.

Erwin erre hirtelen elsötétül: „Vajjon August meghagy téged énekelni?”

Gabriele görcsösen szorong a földével: „August halott... Ép tizenötgy napja már... Azonban, ha akard Erwin, akkor egyáltalán nem létezel August...”

Egy éles kiáltás visszhangzik a tészen keresztül: „Minden ágy vízvázz! Szemlet!”

Erwin összekuporodik s így suttogja: „Barbarossa”.

Férfiak csoportja mely ágyról-ágyra Elöl a hatalmas vörösszakállu. Táborosok nádráján sarkacszinű a sáv; fehér orvosi köpenyén háromsorosan lógnak a rendielek és kiffintetések. Mőcsötte bizonytalan alakok imbolyognak, akik sajátos szókészletű szavakat visznek s nyakukban vagy pedig szürke káncsákkal szemlükakkal Olvannak, mint egy közönséges beszélgetésnek híri. Vőcsötte két katoná ion, akiknek a felső teste meztelen, vállikon valami hosszabás kimondhatóan dolog halanszínű. Gabriele fél ezt a tárgyat megismerni. Talán az ő perső éz, melyben az maet létezik el a kőbőz, am hat a kőbőz.

Barbarossa a fűhőnyelkkel Erwin ágya elbá áll.

Folyt. köv.

kező kérdés
1. Milyen igényt akarnak látni az újság iránt?
2. A más...
3. A köv...
4. A biz...
5. A biz...
6. A biz...
7. A biz...
8. A biz...
9. A biz...
10. A biz...

(Oradea)
Az Új Kelet az árvíz...
Váradveler...
hirtelen m...
töt, hogy...
rész puszt...
éjjel követ...
ken ugyan...
dett és a...
áradtak. E...
velence...
katasztrófa...
gének.
A rendő...
hogy utás...
és a közve...
zakkból lak...
segítség id...

Ötszáz
(Cluj)
Kelet tud...
előtt hirt...
vizeses...
nesszia-ro...
talmas tő...
róságokor...
visszanyu...
ság elleni...
gíóját tör...
Az az...
Oficial ja...
jelent me...
vényerőre...

Az ors...
duló ösz...
lamint o...
lyek a o...
közö szal...
elő tartoz...
birósága...
peritair...
ros idők...
képet mu...
nagy szá...
nek kap...
évekre r...
pítő emb...
felélni a...
világháb...
időszak...
A hat...
vadás f...
rak nag...
wikusab...
dultak

kezdő kérdésekkel:

1. Milyen kártalanításra tarthatnak igényt azok az újságírók, akik nem akarnak lapjuknál dolgozni, ha az illető újság irányt változtatott.

2. A másik kérdés a mérnökök alkalmazására vonatkozik abban az esetben, ha ezek erkölcsi okokból kilépnek bizonyos vállalkozásokból.

3. A következő probléma a színészekre vonatkozik. A színészprobléma ugyanis egyike a legégetőbb kérdéseknek, különösen Német- és Franciaországban, ahol százsámra élnek szegélyes nélküli színészek.

4. A bizottság foglalkozik továbbá a fétalálók jogi helyzetével és a szellemi munkások munkanélküliségére vonatkozó problémával.

Menekültek elhelyezése

A jelentés megemlíti, hogy a Munkaügyi Hivatal dolgozott a menekültek elállításának ügyében is. Januártól októberig kétezerhátszáz menekültet juttatott célhoz Európában, kétszázhat Északamerikában, háromszázat Délamerikában, háromszázat a többi kontinensen. Ugyancsak ez a hivatal intézte ötezer örménynek Szíriába való elhelyezését. Ez év elejétől pedig Indiában, Argentínában, Paraguayban és Peruban orosz menekülteket helyeztek el. Kínában is közreműködött a Munkaügyi Hivatal képviselője az orosz menekültek elszállításáért. Ugyancsak a Munkaügyi Hivatal tárgyalta orosz menekülteknek a francia mezőgazdaságban történő elhelyezését.

Árvíz fenyegeti Nagyváradot

Váravelencére már víz alatt áll

(Oradea-Mare—Nagyvárad, jan. 11. Az Új Kelet tudósítójától.) Nagyváradot az árvíz veszedelme súlyosan fenyegeti. Váravelencén ugyanis a Körös-medre hirtelen megáradt és olyan mértékűt öltött, hogy tartani kell az egész városrész pusztulásától. Az áradás az elmúlt éjjel következett be. A felsőbb környéken ugyanis a hó hirtelen olvadni kezdett és a víztömegek a Körös-medrébe áradtak. Késő éjszaka jelentette Váravelence rendőrkapitányága a készülő katasztrófát Várad központi rendőrségének.

A rendőrségen azonnal intézkedtek, hogy utasok menjenek ki a helyszínre és a közvetlen veszedelemben forgó házból lakoltassák ki az embereket. A segítség idejében érkezett. A víztömegek

már kiléptek a Körös medréből és néhány alacsonyban fekvő házat el is öntöttek. A lakókat azonnal csónakokba helyezték és néhány butordarabot meg is mentettek.

Az árvíz veszedelme azonban még nem hárult el Nagyvárad felől sem. Azt hiszik, hogy az olvadás beálltával nem csak a Körös, hanem a Pece-patak medréből is ki fog folyni a víz és feltehetően előnti a város alacsonyabb részein fekvő házakat. Több ház pincéjébe már eddig is behatolt a víz. A hatóságok vezetői, élükön Pucici Traian rendőrprefektussal és Köszei József mérnökkel ma délelőtt értekezletet tartottak, amelyen a legsürgősebb teendőket táncskozták meg.

Tegnap alkalmazták először az amnesztia-rendeletet

Ötszáz sajtóper szűnik meg a kolozsvári törvényszéken az amnesztia alapján

(Cluj Kolozsvár, január 11. Az Új Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt hírt adott az Új Kelet arról, hogy vizeskereszt napján életbelépett az amnesztia-rendelet, amely a sajtóperek hatalmas tömegét szüntette meg, a hadbíróóságokon pedig a régi és zavaros időkbe visszanyúló devertálási, valamint hatóság elleni erőszakossági perek egész légióját törölte el.

Az amnesztia-rendelet a Monitorul Oficial január 5-iki, pénteki számában jelent meg és ezzel a megjelenéssel törvényerőre is emelkedett.

Hatóság elleni erőszak százával a kolozsvári hadbíróóságon

Az ország nyugati határszélén előforduló összes államellenes bűnpereket, valamint olyan bűncselekményeket, amelyek a szigorított ostromállapotot vonzó szakaszai alapján katonai bíróság elé tartoznak, a kolozsvári hadtest hadbíróósága előtt tárgyalja. A hadbíróóság periratainak anyagai az 1920-as zavaros idők elmulásával igen változatos képet mutattak. A perek között feltűnően nagy számban akad dezertálás, amelynek kapcsán büntették elkövetése után évekre rá maguknak egzisztenciát alapító emberek kerültek a hadbíróóság elé, felelni azokért a bűnökért, amelyeket a világháború és az azt követő forradalmi időszak közrejátszásával követett el.

A hatóság elleni erőszak címen emelt vádak főleg Máramarosmegyéből akadnak nagy számban, ahol néha a legközvetlenebb eseményekből kifolyólag indultak perek ezzel a súlyos váddal.

amelyben bizonyos esetekben évekig tartó fogházbüntetést ír elő a katonai büntető törvénykönyv.

Az újonnan életbeléptetett amnesztia-rendelet, amelynek intézkedése szerint az összes 1927. december 1-ig emelt erőszakossági vádak ügyében amnesztia történik százával semmisítette meg az ilyen címen indított pereket.

Torpu ezredes-hadbíró főügyész az amnesztia-ról.

Munkatársunk az újonnan érvénybe lépett amnesztia-rendelettel kapcsolatosan kérdést intézett Torpu ezredeshez, a kolozsvári hatodik hadtest hadbíróóságának katonai főügyészéhez, aki a következőket mondotta:

— A január 5-ével életbeléptetett amnesztia-rendelet hivatalos szövegét ma reggel kaptam kézhez s ezért az amnesztia-rendelet intézkedéseit a mai nap folyamán alkalmaztuk először a kolozsvári hadbíróóságon. A rendelet folytán, — véleményem szerint,

a kolozsvári hadbíróóságnál több mint háromszáz hatóság elleni erőszak címén emelt bűnperek szűnik meg.

vagy ha nem is szűnnek mind meg, de a törvény alapján felmentő ítéletet hozhatnak a hadbíróóság.

— Ugyancsak vonatkozik a dezertálásokra is, amelyek szintén nagy számban semmisülnek meg az amnesztia-rendelet folytán, amely részletesen intézkedik azokról sorsáról.

Az amnesztia tehát életbelépett a had-

bíróóságon. Sok száz ember osztatlan örömét jelenti ez, olyanokét, akik akaratukon kívül, anélkül, hogy tudatában lehettek volna annak, amit cselekszenek. erősebb hangon tiltakoztak vagy szólaltak rá valamilyen hatósági közegre, adóperceptorra, vagy subkomiszárra és mielőtt még kimagyarázhatták volna idegességüket, azon vették magukat észre, hogy jegyzőkönyvet vettek fel az ügyről, amit nemsokára követett a hadbíróósági tárgyalás.

Ötszáz sajtóper szűnik meg a kolozsvári törvényszéken

Az amnesztia-rendelet utolsó szakasza értelmében megszüntetik mindazokat a sajtópereket, vagy sajtó utján elkövetett rágalmozásokat, amelyek 1927. január elsejéig fordultak elő.

Livius Ilea dr., a kolozsvári ügyészség vezetője az alábbiakat mondotta az amnesztia alá eső sajtóperekről:

— A kolozsvári törvényszéken a sajtó-

perek egész halmazát szüntetjük meg az új amnesztia-rendelet folytán. Az utolsó amnesztia, amely a sajtóperekről is intézkedett, 1922. év október 15-én jelent meg és ennek tudható be, hogy a kolozsvári törvényszéknél a sajtóperek száma a háromszázat is meghaladja. Lehet azonban, hogy ez a szám még nagyobb.

— A kolozsvári törvényszék és az ügyészség ma délelőtt kapta kézhez hivatalosan az amnesztia-rendeletet, amelyet a legközelebbi tárgyalásoknál már alkalmazunk is, a sajtóperek eltörlésére vonatkozólag pedig megtettük a szükséges intézkedéseket.

A vezetőügyész nyilatkozata után felkerestük a registratura vezetőjét, aki kijelentette, hogy

a sajtóperek száma az ittőlétőlánál levő perekkel együtt meghaladja az ötszázat

és ezek mind amnesztia alá esnek.

Készázhusz új törvényjavaslat fekszik a parlament előtt

Stelian Popescu nincs megelégedve a törvényelőkészítő bizottság munkájának tempójával. Készül az új sajtótörvény

(Bucuresti-Bukarest, január 11. Az Új Kelet tudósítójától.) Az új törvényhozási év kezdetének alkalmából a parlament törvényelőkészítő bizottsága tegnap ünnepélyes ülést tartott. Alexandru Gane, a bizottság elnöke, hosszabb beszédben ismertette a bizottság múlt évi munkáját, amelynek során elkészült a büntető törvénykönyv egységesítése és indokolása, év végére pedig elkészült a büntetőjogi perrendtartás is. A polgári törvénykönyv egységesítése tekintetében a bizottság befejezte az anyakönyvekre vonatkozó fejezeteket, amelyek már a parlament elé is kerültek. A polgári jog reformjának munkálatai júniusra teljesen befejeződnek. Másrészről teljesen kész a polgári perrendtartás is, míg a nagyon fontos utasításokat tartalmazó kereskedelmi törvénykönyv csak az év végére lesz befe-

jelezhető. Befejezte a bizottság az állami számviteli törvény előkészítését is. Ezekben kívül a bizottság még 220 különböző törvényjavaslaton és végrehajtási utasításon dolgozott, amelyek mind be vannak terjesztve a parlamentben.

Az elnöki beszámoló után Stelian Popescu igazságügyi miniszter tartott beszédet, amelyben elismeri a bizottság munkáját, de annak a véleményének is ad kifejezést, hogy ezek a munkálatok kissé hátramaradtak. Ezen előtt kérte a bizottságot, hogy a még előkészítésre váró törvényjavaslatokat gyorsabb tempóban tárgyalja le.

Stelian Popescu igazságügyminiszter egyébként névtelenül magához látta a kolozsvári lapok ismertetőit az új büntető törvénykönyvről, a sajtóra vonatkozó rendelkezések megállapítása végett.

Kmetty Károly főtánniás tiszt rágalmozási pert indított Rákosi Jenő ellen, aki azt írt róla, hogy összes kifütytetéseit lopta

Elnapolták a nagy magyar publicista újabb sajtóperének tárgyalását

Budapest, január 11. Az Új Kelet tudósítójától.) A budapesti törvényszék Török tanácsa ma kezdte meg Kmetty Károly, a többrendbeli gyilkosság miatt több évi fegyházra elítélt, volt britanniás tiszt rágalmozási perének tárgyalását, amelyet Rákosi Jenő ellen indított, azzal vádolva, az agg publicistát, hogy az állítása, melyet a Pesti Hírlap vezércikkében róla írt s mely szerint Kmetty öt évvel ezelőtt délceg katonarúhában rejellekkel jelent meg a Britanniában, amelyek persze mind lonott holmik voltak — nem felelnek meg a valóságnak.

A tárgyalás megkezdése után Török azt a kérdést intézte Rákosihoz, hogy mi vezette a cikk megírására, mire Rákosi azt válaszolta, hogy közérdek.

Rákosi védője Polonyi Dezső arra kérte a törvényszéket, hogy hivatalból állapítsák meg Rákosi állításainak valódiságát. Török erre kijelentette, hogy rágalmozásnál hivatalból nem lehet a valódiságot megállapítani.

Polonyi erre a bíróságnak felajánlja a bizonyítást annak ellenőre, hogy a sajtótörvény értelmében előirt nyolc napon belül igen nehéz beszerezni a bizonyítékokat.

Török replikázott a védővel, hangsúlyozva, hogy a bizonyítékokat nem nyolc nap alatt kell beszerezni, hanem a cikket akkor kell megírni, ha már a bizonyítékok megvannak. Polonyi védő

erre arra kérte a bíróságot, hogy szerezze be a Kmetty ellen Székesszékhérvárt lefolytatott perirátokat. A bíróság elrendelte a perirátok beszerzését, de a védőnek a tanukihallgatások megkezdése iránti indítványát elutasította. Polonyi a bíróság eme végzése ellen fellejteményesen jelentett be, mire a bíróság a tárgyalást elnapolta.

Butoránleszállításra

hátrahoztuk a magunkat hogy ezenként munkasait foglalkoztathassuk ha tehát

Öcsös és Ó butort

Bösendorf, Stigl. Wirt. Productivgesellschaft und Hofmann

zongorát, pianinót,

akár vásárolni ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre es tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár rt.

hatalmas ártárat Hirtelenes egyenestek kedvező fizetési feltételek

A MATILD-víz megszünteti a gyomorégést

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bñnsági és dősdég napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Feltöltes szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésére engedjük meg.

A gyász vége

Tegnap mult négy hete, hogy kirobbant szenvedélyek orkánja végigszállított Erdélyen, azon a darab földön, ahol a vallások tartalmát nem fordították emberi szenvedélyek szerint, ahol szent ideát volt a vallás, magas eszménység, a sziv parancsa. „Szeresd felebarátodat, mint tennmagadat” — ez a parancs szállott minden templomból, ez a biblikus parancs, amit mi, az istenség szellemiségének népe, kiáltottunk a világra. És ime ezt a parancsot, ami benn él minden jóvaló ember szívében — ma mult egy hónapja — gony tárgyává tették föllásított, inkább sajnálókzást, mint megvetést érdemlő ifjak.

Ismeretlen erre a vékes földre a bűnök fekete felhőit. Nem hisszük, hogy ez is lehetséges! A jogrend, az intézmények és az emberi méltóság tiszteletében felnevelített zsidóság megdöbben és gyűlölet komorságát látja a színeket. Vágyhatos hivatalos gyűlölet vállaltunk és azt Erdély minden jóérzésű zsidója — a vallásos és a szociálgondolkodó egyaránt — hátsó szemmel megnézte. Jóérzésű zsidó ember zenét nem hallgatott a napokban és vidámságot szolgáló rendezvényekben nem vett részt.

Ma megszűnik a gyász formaisága, de nem szűnik meg a fájdalom, ami bennünk sajgó. Reméljük azonban, hogy ez a gyász és a szociális jog. El fog történni abban az országban, ahogy az országban helyreáll a jog, az emberiség és a béke szelleme.

— IZGALMAS LÁTVÁNYT NYÚJTOTT POZSONYI LAKOSSÁGÁNAK A DUNA JEZENEK MEGINDULÁSA. Pozsonyból jelentik: Pozsony lakosságának közel egy heti izgalmas bizonytalanság és párik után tegnap csodálatos látványban volt része. A Duna jege óriási recesszussal és ropogással megrepedt s a befagyott folyón megindult a jégzajlás.

— KÉT HALÁLOS ÍTÉLETET MONDOTT KI TEGNAP A MAGYAR KURIA. A bíróságról jelentik: A Kuria ma tárgyalta Papp Florián ügyét, aki tavaly előtti Visegrádon, anyja felbujtására, megölte apját. A Kuria a fű halálos ítélet helyben hagyva, a Pappnára kirótt életfogytiglani fegyházbüntetést szintén életfogytiglani halálra változtatta át.

— ELHALASZTOTTÁK AZ OKIRATHAMISÍTÁSSAL VÁDOLT FŐHADNAGY TÁRGYALÁSÁT. A kolozsvári hadbírósg előtt egy érdekes bűnügy akkora fekezenek. A per vádlottja Moisi Avram főhadnagy, aki mint a második vadászvezető pénztárnoka, hivatalos minőségében súlyos visszaéléseket követett el. A pénztárnok-vadászfőhadnagy hátsókére tartozó a kifizetések eszközése is. Amikor 1926-ban a főhadnagyt az ezredhez helyezték át, átvizsgálták kiutalásait és találtak egy 41400 lejre szóló utalványt, amely a főhadnagy kezébe fizetett ki a pénztár, holott a főkönyvben csak 1400 lej kiutalási tétel szerepelt. A vizsgálat adatai szerint a főhadnagy hamisította az utalványt és az 1400 lejes kiutalást 41400 lejre igazította ki. Moisi Avram főhadnagyt felelősségre vonták, mert Popescu őrnagy vízszelölőbiztos szerint ő követte el a hamisítást, a főhadnagy azonban kihallgatása során mindent tagadott. Így került az ügy a kolozsvári hatodik hadtest hadbírósga elé, amely szerda délutánra tüzte ki a meglévő főhadnagy ügyének tárgyalását. A tárgyalásra megérkeztek a vadászvezető teljes bizálikarát is, azonban a tanúk nagyvívésének meg nem jelenése miatt a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztották.

— HÉTMEZŐS PONT ALAPTÖKÉ. A KURIA MAJN MEG AZ ANGOLAMERIKAI LÉGIERŐKALMI RÉSZVÉNY. TÁRSASÁG. Londonból jelentik: A váró társaság meg fog alakulni az Atlantic

LEGUJABB

ISMÉT ZSIDÓVÉRÉSEK VOLTAK A BUKARÉSTI EGYETEMEN

(Bucuresti—Bukarest, január 11.) Tegnap délelőn a bukaresti egyetem orvosi fakultásán ismét megtámadták a zsidó hangatókat. Az egyetem folyósóján azokat a zsidó diákokat, akik gyakorlatul kijöttek a tantermekből, antiszemiták diáktársaiak megtámadták és vérsre verték. A diákok a sebészeti osztályon bekötötték sérüléseiket és az esetről jelentést tettek a rektori hivatalnak.

NIEMEROWER FŐRABBI NYÍLT LEVELE MIRON CHRISTEÁHOZ

(Bucuresti—Bukarest, január 11.) Niemerower bukaresti főrabbi a „Diminuta” hoinapi számában nyílt levelet intéz Miron Christea patriarchához. A levélben a főrabbi mély sajnálatát fejezi ki afelett a fájdalom felett, amit Miron Christea nyilván érzett a nagyváradi és kolozsvári zsinagógarombolások felett, mert hiszen ezekben a rombolásokban

megbecstelentették azokat az iratokat, amik a keresztény vallás szempontjából is szentek és sérthetetlenek. A főrabbi sajnálatát fejezte ki továbbá amiatt is, hogy a patriarchát mélyen megbántották azzal, hogy keresztény emberek Piatra-Neamtában halottgyalázásra vettek.

CONSTANTIN BRATIANU KERÜL APÉNZÜGYMINISZTERIUM ÉLÉRE?

(Bucuresti—Bukarest, jan. 11.) Az „Adeverul” jelentése szerint politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a pénzügyminiszeri tárcát nem Victor Antonescu, hanem Constantin Bratianu, a Bratianu-fivérek legfiatalabbika fogja átvenni. Bratianu Vintilát az utóbbi események annyira elkeserítették, hogy vissza akar vonulni és a kormányt át akarja engedni Ducának, aki az ellenzékkel szemben az erős köz politikáját kívánja folytatni. A politikai helyzet egyébként erősen ki van éleződve és a közel jövőben újabb élesebb harcok ki-robbanását várják.

Zsidóverés és a nagyváradi pályaudvaron

(Oradea-Mare-N a gyváradi, jan 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap este tíz órakor a Szaimar felől Nagyváradra érkező gyorsvonaton utazott Müller Jakab nagyváradi szörmekereskedő, felesége és több nagyváradi kereskedő társaságban. Ugyanezen a vonalon 15—20 karácsonyi vakációról az egyetemekre visszatérő, fekete és pirosapokás diák is elhelyezkedett. A diákok már a vonaton fenyegető magatartást tanúsítottak és állandóan „jos eu eida ni” kiáltással nyugtalanították az utasokat. A vonat zsidó utasai, hogy elejét vegyék az atrocitásoknak, a vonat beérkezése után azonnal a kijárat felé igyekeztek, de a diákok többeket megakadályoztak ebben.

Az egyik diák Müller Jakabot többször hátbavágta, majd elvitte a fején levő értékes perzsa sapkát és elmenekült az alig kivilágított pe-

ronon. Müller és Berger Abraham nagyváradi kereskedők rendőrről kiabáltak, azonban egyetlen rendőri közegrel nem lehetett látni. Az inspekciós szobában jelentést tettek, majd az inspekciós tiszt társaságában kimentek a peronra, mivel azonban Müller az ott tartózkodó diákok között nem ismerte fel a támadóját, az inspekciós tiszt anélkül, hogy jegyzőkönyvet vett volna fel, vagy valakit letartóztatott volna, visszament szobájába.

Nagyváradon városszerte megdöbbenéssel tárgyalják ezt az ügyet, annál is inkább, mert a mult nyáron, amikor hasonló esetek fordultak elő, Marcus István, az akkori rendőrprefektus határozott ígéretet tett, hogy az állomást megfelelő karhatalommal látja el. Putici új rendőrprefektus pedig hivatalba lépésekor megígérte Nagyváradi zsidóságának, hogy minden atrocitást megelőz és megtorol.

VILLAMOS FENYJELZŐKÉSZÜLÉKKEL VETITIK AZ ÁRFOLYAMOKAT A BERLINI TŐZSDÉN.

Berlinből jelentik: A tőzsde termeiben ezentúl az árjelzőtáblákon az árfolyamot nem kértával fogják kiírni, hanem villamos fényjelzőkészülékekkel fogják vetíteni. A készülék után a tőzsde igazgatósága összeköltésben lesz az összes bankokkal és cégekkel, úgy, hogy egyidejűleg a város minden pontján az érdekeltek megkapják a fényváltójelzéseket.

Előadások a misztikáról. Dionis László, a „Korunk” szerkesztője „Bevezetés a misztika gondolatvilágába” címmel, 1928 január 16-tól február 20-ig, minden hétfőn este fél 9 órakor — az eredeti megállapodástól eltérően nem a katólikus főgimnázium, hanem a református teológia előadótermében — előadást tart. Az előadások célja megvilágítani azt a mai normális európai tudattól eltérő tudatformát, amelyet a misztika néven szokás félreismerni; megmutatni, hogy a világot másképpen is át lehet élni, mint a logikus értelem keresztül s hogy ennek az életformának is megvan a igazságsága és igazsága. Az előadásra a jegyek Lepage könyvkereskedésében kaphatók.

Anatole France özvegye

Páris, január 12. Anatole France özvegye, akivel tegnap este egy társaságban megismerkedtem szerencsém volt, egy alacsonytermetű hölgy, 40 és 50 között, erősen rizsporos, nem kellemetlen arcú, elenkészöke szemű teremtés, aki határozottan tapintattal és jómóddal viseli ezt a nyomasztó és fárasztó állapotot, amit nagy emberek özvegyének lenni általában, s Anatole France özvegyének lenni különösen jelent. Rendkívül egyszerű benyomást tett reám, egyszerű lény, egyszerű ember, az a józan, kissé ravasz, nazias és takarékos francia típus, akitől semmi nem áll távolabb, mint aventura és világi szereplés. Az a típus, aki részre France feleségének, sőt France özvegyének lenni is feltétlenül aventura és világi szereplés, s csodálatosan kellett azt az őszintős, szinte paraszti biztóságot, tapintatot, amint minden nagyképuség nélkül elviseli a helyzeteit.

Ennek a nőnek a regénye közismert s mindenekelőtt annyira az övé, hogy nem érzek se kedvet, se jogot hozzá, feltálatni itt. Ha bárhol, bármilyen körülmények között találkozok vele, mindent hamarabb hinnék el róla, mint hogy ő France özvegye. Ez nem a „Vörös lilium” hősnője, nem; ez csak France felesége. Mint ilyen, France könyveivel szembeállítva van benne valami irizyatosan elhagyott. France millió és millió embernek a legszemélyesebb élménye volt; egy pillanatra azt érzem, hogy nekem, aki nem ismertem, személyesen, fölfelelőbb és őszintébb közöm volt Francehoz, mint ennek a nőnek, aki csak a felesége volt.

Mit tudhat róla? Hogy hánykor feküdt le, hogy mit mondott egy reggel, hogy szerette-e a bárányiust, hogy könnyen bánt-e a pénzzel, s egyszer, mikor esni kezdett az eső, bosszus volt, mert nem találták az esernyőjét. Kizártnak tartom, hogy sokkal többet tud róla. Nemcsak azért s nem is azért, mintha egyáltalán nem lenne alkalmas arra, hogy fölfogja (ezt nem tudom megítélni), hanem mindenekelőtt azért, mert egy nagy lélektől szükségszerűen mindig az él legtávolabb, aki egy fedél alatt él vele. Ez nem a személyek hibája, hanem helyzeti törvény. Napoleonnól Josephine ugyanakkor, amikor már Goethe felismerte a jelentőségét, csak annyit tudott a szíve mélyén, hogy elég nevelletlen ember, kerék, hegyes hasa van és szuszogva alszik, mert mindig el van dugulva az orra. Az éles hasonlatokat a vándorról, aki a távolban elbúvállon áll meg a hegy szépsége előtt s a hegyipásztorról, aki fönn a hegyen evüött él a hegyvel s csak annyit tud róla, hogy tavasszal fű terem rajta, télen ellenben nem kölesönös mezejevezéssel és unalommal engedjük el egymásnak; biztos annyi, hogy ha a hegy karakteréről biztosat akarok tudni, akkor nem a páztor kérdezem meg, hanem a geográfust, s ha France karakteréről biztosat akarok tudni, akkor elolvassom a könyveit, de nem kérdezem meg a feleségét. Lehet, hogy borús időben morogva volt és 1091. május 18-án nem volt szék: én tábhat tudok róla; hogy egy munkán át derűs tudott maradni és ölete vége felé szeretői kezdte az embereket. (m. s.)

MEGJELENT
Tibor Dénes új könyve

??
MIÉRT

Vá irat a háboru borzalmairól, zsidó kerónák hőstés viselkedéséről, novellák, reportok, élmények. Abel Pann és Guncser művészi címlapjával

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Cs. K. K. — TOKYO
FRANCIA KÖ...
BLUMENST...
lik: A franc...
francia tőkén...
tele miatt, vé...
ien. A vádirat...
menstemnak...
han tegnap a...
kes íteletet...
ugyanis egy...
azon a címer...
menstein az...
járdékkötvét...
ért megvette...
la, de mind...
teft neki az...
pozsonyi Bir...
Blumenslein...
dokolással...
adai költvé...
nem vihették...
— FRANC...
BOSOK ÁLT...
KÖVETETT...
PA JÖTTÉK...
ÜGYMINISZ...
Lentik: A fra...
ban nagyvár...
német és fra...
szár jóváte...
már hosszab...
esőre me...
teli bizál...
nál jóval ke...
zetésel...
jón ismert...
hözveten a...
sok külsősé...

— A NAP...
MERIKAI...
Newyorkból...
ványozja, S...
gyilkos Ruth...
vetőjenek, F...
törvényét. M...
ivegzik a v...
— A MAG...
HEGKEZDT...
VASLAT TA...
elentik: A m...
érdztek a...
árgyalását...
cépvisező, be...
són-valorizá...
betellen áll...
tők most az...
A kárpótlás...
Fzerinte a k...
act vétele...
nök, akik a...
és a fő kiv...
jában osztá...
erköletelen...
mítvány...
kifező össze...
zók kártalan...
mas háborus...
ni. Pakots Je...
atásása me...
álláspont, m...
szóker a m...
ra a valoriz...
különböző kö...
ceptálják.

— CHAI...
LOZSVÁRO...
főja me...
főre Prof. D...
főrabbi vára...
val. Evike...
seknék, akik...
igazi népe...
nyaló let...
árában öze...
dással és f...
Emilkeze...
vadász...
Az Erdélyi...
lozsvári hely...
Erdélyi M...
vasárnap...
rály...
bevezetést...

France gyé

Anatole France öze egy tarsasagzereacsca volt, egy 40 es 50 között, kellemetlen arcu, keses, aki határozott-odorról viseli ezt a bors állapotot, amit nek lenni általában özvegyenek lenni addikvül egyszerű egyszerű leny, egy-egy, kisse ravasz, nacia tipus, akitől több, mint aventura a tipus, aki részé- söt France özvegyé-ül aventura és vilalatosan kellett azt arasztu biztonságot, minden nagyképűség-ét.

egye közismert s az övé, hogy nem az övé, feltalalni ilyen körülmények, mindent hamant hogy ö France Vörös lilium" hős-ance felesége. Mint szel szembeállítva zabosan elhagya-az millió embernek a-ge volt; egy pillá- nekem, aki nem föltelenül több-olt Francehoz, mint-ak a felesége volt, egy hánykor feküdt egy reggel, hogy-ly, hogy könnyen-yszer, mikor esni- s volt, mert nem- Kizártnak tartom- d róla. Nemcsak- mintha egvánilag- arra, hogy fölfogja- (éni), hanem min- egy nagy lélektől- az él leglátvalabb- ele. Ez nem a sze- helyzeti törvény- urvanakkor, ami- merte a jelentősé- t a szíve méltón- ember, kerék, he- zozva alszik, mert- a az orra. Az édes- tól, aki a távolban- egy szépsége előtt- ki fűn a heven- csak annyi tud- terem rajta. Isten- mezevezéssel és- arvának: biztos- karakteréről histo- r nem a pázsfort- a csorrafust, s ha- ztosat akarok tud- könyveit de nem- söt. Lehet, hogy- volt és 1091. má- kbe: én tőbbet tu- nekén át de az tu- vége felé szeréni (m. s.)

Angol pulover férfi és női **Lej 590**

BLATT áruháza, Cluj

A NAPOKBAN KIVEGZIK AZ AMERIKAI PER-GYILKOS ASSZONYT. Newyorki jelentik: Newyork állam kormányzója, Semmít, elfutasította a ferj-nykos Ruth Snyder asszonynak és sze-tyének, Robert Gray-nek kegyelmi- rvényét. Mindkét elíteltet a napokban- üvegiz a vilányosszekben.

A MAGYAR KÉPVISELŐHÁZBAN VEGYZDTEK A VALORIZÁCIÓS JAVASLAT TÁRGYALÁSÁT. Budapestről- jelentik: A magyar képviselőházban- meg-ézték a valorizációs törvényjavaslat- tárgyalását. Kray István, kormányprá- tévisele, beszédében sürgeti a hadiköl- sön-valorizációt, hangsúlyozva, hogy le- kétfelén állapot, hogy a hadikölcsönjegy- tük most az ucasarkon kolduljanak. A kárpotlás terheit azoknak kell visel- fére a karitatív valorizációt nem le- adó végleges megoldásnak tekinteni. Aők akik annak ítejtén a kölcsönjegy- és aól kivonták magukat. Egyes társa- falmu osztályok manapság is egyenesen- erkölcsellen fényűzést fejtene ki. Az a- miférv ezétszáz millió aranykoronát- állító összeget, mely a hadikölcsönjegy- zök káptalanítására szükséges, a hata- mos háborúsvagyonok uraira kell kivet- ni. Paksis József a törvényjavaslat vissz- elállása mellett foglal állást. Lehetetlen- állapont, mondotta, hogy ugyanakkor- stekor a magyar államptéteárak száma- ra a valorizációt lehetlenné teszik, a- külföldi követelések valorizációját ak- ceptálják.

CHAJESZ-EMLEKÜNNEPÉLY KOLOZSVÁRON. Az egész világ zsidó saj- tója megemlékezett már arról a mérhe- tetlen veszteségről, amely a zsidó népet- érte Prof. Dr. Zwie Pérez Chajes bécsi- fővárosi várfallal bekövetkezett halálá- val. Emléke volt azoknak a nagyon keve- seknek, akik kristályfejtés jellemmel, az- ikazi névnevelő hatásától áthatott szár- nyas lélekkel a zsidó közélet minden- árában önzetlenséggel, univerzális tu- dással és fánforthatatlan hittel tűntek ki. Emlékezte és tanításaj a zsidó nép her- vadhatatlan kincséket árakké állj fog. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kö- lözvényi helyvesonortjának felkérésére Dr. Bialy Mátvác fővárosi fog január 15-én, vasárnap este 8 órákor a Ferdinánd ki- rály uti zsidó iskola tanteremében emlé- kezésdel tartani Chajes életéről és mű-

LENT új könyve

Uj Kelet ályában.

Közgazdaság

Milliók kamatokat fizetnek a CFR hitelezői a vasutól járó másfél-milliárd lej után

A 400 millió beföldi kölcsön csak pillanatnyilag segít a vasuti milliárdokban érdekelt cégeken és magán-hitelezőkön

(Cluj-Kolozsvár, január 11. Az Uj Kelet tudósítójától). Rövid bukaresti híradás alapján megirtuk tegnap, hogy a CFR 400 millió beföldi kölcsönt akar felvenni sűrű esedékségeinek rendezésére. Ez az átmennetnek jelzett intézkedés bizonyos megnyugvást fog kelteni a vasut hitelezőinek körében, de távolról sem elégti ki azokat a magánosokat, kereskedelmi és iparvállalatokat, amelyek évek óta súlyos kamatokat fizetnek azokról a tőkéről, amelyeket különböző szállítókól kifolyólag a CFR kamatmentesen használ. A legújabb kimutatók szerint az államvasutak másfélmilliárd lejjel tartoznak az 1920. és 1925. között történt szállításokért és javítómunkálatokért, amelyek nagyrészt ki sincsenek utalva még. De tartozik a CFR 1926-ból és 1927-ből is, amikor nagynehezen mégis fizetett a hitelezőknek.

A másfélmilliárdba bele van számítva azoknak az új vagonoknak az ára, amelyeket az aradi Astra és a szatmári Unió vagongyár szállítanak.

az államvasutaknak.

A szénbányák 550 millióval, az egyik fémapari nagyvállalat 300 millióval szerepel a CFR hitelezői között.

Ezeknek a kényszerű hiteleknek csak a kamatai is már milliókra rugnak, amelyek természetesen a CFR szállítóit terhelik. Teodorescu vezérigazgató, mint a „Petrosani” kőszénbánya volt vezetője, azzal a programmal vállalta a CFR vezérigazgatói tisztjét, hogy mindenekelőtt ezeket a tartozásokat forja kifizetni. Minthogy a CFR deficittel dolgozik, a hátralelő adósságok rendezése esélyis kölcsön útján lehetséges.

Teodorescu már a CFR vezetésének átvételekor fel akarta venni az ehhez szükséges kölcsönt de Bratianu Vintila váratlanul szembel helyezkedett vele, amiért Teodorescu le is akart mondani. Hosszas kulisszamentes küzdelem után a CFR vezérigazgatójának méris sikerült le- a több részben érvényre juttatni a maga álláspontját és ennek feloldozható a most felveendő 400 millió kölcsön.

ködéséről. Minden külön meghívó helyett ez az értesítés szolgál. Figyelmeztetésül mindenki számára, hogy súlyos megpróbáltatásaink napjaiban, aki csak lehet, jöjjön el az előadásra, hogy elmerüljön Chajes életének és tevékenységének ragyogó példáján.

Selyem florharisnya minden színben **Lej 98**

BLATT áruháza, Cluj

AZ OROSZ SZOVJETBÍRÓSÁG IN KONTUMÁCIÁM TÖBB ÉVI BÖRTÖNKÉ ITÉLTE A RÓMAI PÁPÁT. Tudvalevő, hogy Pius római pápát, a moszkvai szovjetbíróság azon a címen, hogy bűnös módon szorgoskodott a szovjeturalom megdöntésén, in kontumáciám több évi börtönrre ítélte. A szovjet írásos ítéletet a római szovjetkövettség útján tegnap ajánlott levélben kézbesítették a Vatikánban a pápának. A pápa mosolyogva olvasta el az ítéletet s azt az utasítást adta hítkárának, hogy tegyek a levélárba az ítéletet — az utókor számára.

FELOLVASÓULÉS SIPOS DOMOKOS EMLÉKEZETÉRE. Sipos Domokosnak, az elmúlt hetekben elhunyt kiváló erdélyi elbeszélőnek emlékeztetének szenteli az Erdélyi Irodalmi Társaság legközelebbi felolvasóulését, amely f. hó 14-én, szombaton délután fél öt órai kezdettel lesz a református teológia dísztermében. A felolvasóülés műsorának keretében emlékeztést olvasnak fel Sipos Domokosról és írói munkásságáról továbbá szemelvényeket mutatnak be költeményeiből és elbeszéléseiből. Ezenkívül a műsoron még az elnöki megnyitó és Tamási Aron alkalmoszerű novellája fognak szerepelni. Holnapi számunkban különben közöl- fogjuk a felolvasóülés részletes műsorát is.

Friss norvégiai Csukamájolaj

már megérkezett. Teljesen izetlen és szagtalan, csaknem olyan mint a sardínia olaj. 1 üveg ára 50 lej. 4 üveg rendelésnél a portót nem számítjuk fel. Leírást ingyen és bérmentve küldünk, ha egy lev. lapon pontos címét közli. Főraktár: Dr. Biró gyógyszerár, Cluj

CSALÓ FAKIR. Boroszlóból jelentik: Stuttgartban egy Toka nevezetű fakir elásta magát és százhusz óráig mozdulatlanul feküdt sírjában. Az ellenőrzésre kiküldött bizottság megállapította, hogy az üvegkoporsó alsórészén, amelyben a fakir el volt temelve, egy gézzel befűdött nyílást hagytak, amelyen keresztül a fakir lélegzetet vehetett. A fakir ennek lefedezése után impresszáriójával együtt sűrűsően elmenekült.

Kötött divatkabát mindenszínben **Lej 485**

BLATT áruháza Cluj

TELEPONSZENGETES HELYETT PACSIRTAFÜTTY. Párisból jelentik. Két francia mérnök érdekes szerkezetet konstruált, mely a telefonra felszerelve csendes helyett fülemile, vagy pacsirtafütytel jelzi a központ kapcsolatát.

Már a kenyereket is hamisítják...

Minden a gyszámú panasz érkezett hozzánk kenyereink minőségéről. Kérjük, hogy a kenyereket adni elvő osunk nagy részében. Felhívjuk figyeltet hű vevőközönségük k fogy- tmet arra, hogy ne fogadjon el más ke yret, csak olyat amelyen „Hellmann” jelzéstünk látható. — H sszu évek óta törekszünk a leg- jobbnak, legízesebb, legízesebb ken- yeret előállítására és ezért nem tün- nek fel, hogy a fogyasztó kö-zönséget je-revezessék. Nagy áldozatok árán új kenyérsütődet rendeztünk be, csak azért, hogy vevőközönségünknek a leg- ízesebb, legízesebb kenyereket nyújthassunk. Ezért ismételtten fel- hívjuk mindazok figyelmét, akik iz- lates kenyereket akarják fogyasztani, vigyázzanak arra, hogy a ke- nyeren rajta legyen „HELLMANN” sütőátnk jelzése, mert az még nem elég, ha Hellmann-kenye-et kér.

Eugen Hellmann
Cluj, Calea Traian 6. Telefon 4-94.

Ön is gazdag akar lenni?

A csehszlovák osztályos-ják bőven alkalmat nyujt önnek erre!

Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben

10 millió

lei = 2 millió Kc

2 jutalomdíj a 3 1/2 millió lei = 400.000 - Kc

2 nyeresemény a 1 1/2 millió lei = 300.000 - Kc

2 nyeresemény a 1 millió lei = 200.000 - Kc

1 nyeresemény a 1/2 millió lei = 100.000 - Kc

és sok nyeresemény a 450.000, 400.000, 350.000, 300.000 lei, azaz 90.000, 80.000, 70.000, 60.000 Kc, stb.

Összesen 115.000 nyeresemény

285 millió lei = 57 millió Kc összértékben.

Minden egyes nyeresemény készpénzben és levonás nélkül lesz kifizetve.

Minden második sorsjegy nyer

Az I. oszt. húzása 1928 január 18-án

Rendeljen azonnal az a társaságnak ismert

Fortuna Banknál Bratislaván

Megrende. 6 lap. Borítékban küldendő

Fortuna Bankháznak
Bratislava, Csehszlovákia
Küld. 6. oszt. húzásos: ... 1/2 sorsjegy a 400 - lei, ... 1/2 a 200 lei, ... 1/2 a 100 lei.

Az összeget önnek a sorsjegy vetele után va, y postautalványon vagy pénzesztévebe átutalom

Név _____
Hely _____
Utca _____
H _____

Összes butorszükségletét! melyen leszállított ában szerzheti be **LAMPEL** butorraktárban, Cluj, Str. Regina Maria 34.

Butorbevásárlók figyelmébe! Butorszükségleteinek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg **FISCHER ALBERT** butoráruházát **Cluj, Cal. Reg. Ferd. 61**

LEGJOBB A KOZIGEMET

BELDI kézfimom: 10 Puhit, fehér, finom

KAPHATÓ MINDENÜTT FORAKTAR

EMKE DROGERIA
CLUJ-KOLOZSVAR

ARCBŐRÉNEK SZÉPPÉ
VARÁZSOLÁSÁRA ÉS
ÉPSÉGBEN TARTÁSÁRA
HASZNÁLJA BIZALOMMAL A
KRÉMET

COLLETO-ORLIS

KÉRJEN MINDENÜTT
Legsajin
KESZITMÉNYT

UJABB VIHAROK VANNAK A TIMISIANA BANK KÖRÜL. A timisiana ellen újabb kamány folyik a bukaresti lapokban. A tekintélyes pénzintézet nemrég érték hasonló támadások egy belügyminiszeri rendelet kapcsán, amely a banknál elhelyezett városi betétek visszavételéről intézkedett. Közvetlenül újv előtt olyan hírek kerültek forgalomba, hogy a Banca Generala, amely eddig is 40 százalékos erejű volt érdekelve a Timisianánál, csak úgy volt hajlandó a bank visszszámítási hitelek felemelését garantálni, ha megkapja a részvények további 40 százalékat és ennek megfelelően a maga bizalmi embelet állítja Oprea János vezérigazgató helyére az intézet élére. Ezt a hírt a Timisiana részéről megcáfolták, annak a megfontolásával, hogy a Banca Generala ma már csak 10% erejű van érdekelve az intézetnél és így a kombinációba került személyi változásoknak sincs komoly alapjuk. A cáfolat ellenére a bank érdekeltjei helyzetének megváltozására vonatkozó hírek továbbra is terjésk maunkat, sőt a bukaresti sajtó újabb peregritúz alá vette a Timisianát a városi és vármegyei betétek miatt, amelyeket az intézet állítólag nem elég szolid vállalatokba és vállalkozásokba fektetett. A tekintélyes bank elleni újabb támadások nagy feltűrést keltettek a Bánál pénzügyi körökben.

CSÖDÖT KÉRTEK A BUKARESTI AU PRINTEMPS ELLEN. Tudyalevő, hogy a bukaresti Au Printemps (azelőtt Messir) mintegy nyolc hónappal ezelőtt 6 hónapos moratóriumot kért, amelyet azután a törvényszék újabb hat hónapra meghosszabbított. Néhány bukaresti hitelező most kérséssel fordult a kereskedelmi bírósághoz, hogy a cég moratóriumát fúgassa fel és nyissa meg az Au Printemps ellen a csődöt. Több napi tanácskozás után a törvényszék elhatározta az összes hitelezők egybehívását, hogy a plénum döntson a cég moratóriumának ügyében. A cég hitelezői január 21-én gyűlének össze, hogy állást foglaljanak a további maratórium tekintetében.

FEDRÚÁR VÉGÉN KERÜL PARLAMENT ELÉ AZ ÚJ VÁMTARIFA. Bukarestből jelentik: A legfőbb vámbizottság hosszabb szünetelés után ismét megkezdte működését. A legutóbbi ülésben a kerámiai cikkek vámját állapították meg, miáltal a vámtarifából odgr már ezenél több tételt vettek revízió alá. A mukna meggyorsítása érdekében a bizottság ezental naponként fog ülésezni, hogy a tarifa revízióját legkésőbb február végéig befejezze és azután a parlament elé terjeszthesse. Az új vámtarifa minden valószínűség szerint április elsőjén fog életbe lépni.

A JÓ HÍRDETESEK
Egyesr. közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állatkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetés a díja előre fizetendő. Jellegesen csak egy továbbított, ha portó bélyeg mellékelve van. Helyi hírek díja 250 lej. Helyi hirdetéseknek 150 lej.

Főtéren
Elegánsan burorozott kőből járata parkettes szőnyegű. Cim a földön.

Télen
Egyesr. közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állatkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetés a díja előre fizetendő. Jellegesen csak egy továbbított, ha portó bélyeg mellékelve van. Helyi hírek díja 250 lej. Helyi hirdetéseknek 150 lej.

Funwald
Cluj, Str. Vlahuța (vot. Bolyai-u.) 3.
Telefon 1-47 szám

Üvegeszobák és lakóházak. Többféle rakár és üvegeszobák. Hibás rakár újra felújítása.

PERMINGTON
a világ legjobb tréningjeit
Rev. z. Ernő, Targu-Mures
Kérjen ajánlatot!

Gyümölcsöt
Össz. 1 üveg. Enyhe ízű, nem gáz. Felelő gyümölcsök. Szőlő, szőlő, szőlő. A órák. Működés. Vasa órák. TÖRVALUSI és TSAL gyümölcsök. Iskola. Targu-Mures. Árja. Vez. Gygyva.

KULTUREMBERNEK
mindennapi szükséglet a jó könyv!

Az Uj Kelet könyvostályja az alábbi jó könyveket ajánlja:

Kassak Lajos: Egy ember élete III-III. kötet	459
La Fontaine: Mesék (dúskiadás)	748
Tolsztoj: Kozák	238
Pünköszt Andor: Borcay Bella a szeretőn	136
Dr. Hoffe: Bucsum a sarga háztól	136
Dumas: A kaméliás hölgy	170
Hermann Balg: Reményvesztett nemzedék	170
Makkai Sándor: Ördögcsókér	408

Erdős Renée könyvei

Santerra bilboros, két kötet	L 340.-
Ősök és ivadékok	
Az új sarj, 2 kötet	L 340.-
Az élet királynője 2 kötet	L 408.-
Berekesztett utak	L 340.-
Teano Amaryll egyszerű élete	
A hártás	L 170.-
A herceg	L 153.-
A meztelen táncos	L 238.-
Nyírfaedő	L 163.20
Egy szerelmes nyár története	L 136.-
Assisibeli zaidos	L 51.-
Római levelek	L 190.40
Nagy sikoly, 2 kötet kb.	L 300.-
Aranyveder	L 102.-
Egy perccel alkonyat előtt	L 51.-
Római napló	L 136.-
Lavinia Tatin szassága 2 kötet	L 408.-

Kapcsolat az Uj Kelet könyvostályban.

Színház - Művészet
Mersz-e Märy

Operettrevü bemutató a kolozsvári Magyar Színházban

A sok izetlen, lagymatag, olcsó limonádéval feleresztett operettbemutatók után végre olyan produkciót kaptunk a kolozsvári Magyar Színház igazgatóságától, amely minden tekintetben korszerűbb, jelentősebb a divatos operettek stílusánál és tartalmánál s főleg bebizonyította előttünk azt, hogy az erdélyi pubikum is szívesebben veszi, ha vidám, színes, érzéki benyomásait fokozó revüt láthat, semmint az ezerszer variált, ezerszer megunt, rendszerint hallatlanul ostoba s izetlen muzsikával megütdelt operettibrettokban gyönyörködjek.

Természetesen a Mersz-e Märy is operett s mint ilyen tele van szöve trivialis romantikával, de ami a darab gynevezett cselekménye közben leperreg, az teledhetetlenül színes, dekoratív és szórakoztató. Szórakoztató és művészi főleg azért, mert a művészetek egyik, csak most rekonstruálódó ágát: a táncot, a női test elragadó ritmusát és nuditását viszi a színpadra, eleven formákat mozgat s a szemet változatos kaprázatokkal, a kedélyt pedig benhomias könnyedséggel gyönyörködteti.

A Mersz-e Märy tegnap esti bemutatóján a revü diadalt aratott az operett felől s a tetszés, an elyet kiváltott arra val, hogy a revü rövidesen ki fogja szorítani a színpadokról azt az olcsó es hazug színpadi műfajt, amely Strauss Oszkár és a klasszikus operettek virágzása óta határozottan dekadenciába fordult s a közönség legáltalánosabb ösztöneire minden gondolatot kizáró művészi feloldásigere támaszkodott.

Bizonyos, hogy az a nagy aldozat-készség amellyel a Magyar Színház valóban világvárosi pompával és ténnyel hozta ki a Mersz-e Märyt, igen jó tökébefektetés és kamattal fogja meghozni gyümölcsét Színpadi rendezésben, öltözetekben, játéktípusban a kolozsvári Magyar Színház operett-együttese tökéletesebbet sohasem alkotó t, mint a Mersz-e Märy tegnap esti premierjén. Megát-szított a színeseken is, hogy szívügyüké tettek a Mersz-e Märy sikerre vitelét, mert rendkívüli kedvességgel és a komikum legjobbik lapjával játszottak végig szerepeket. S ezuttal különösen hangsúlyoznunk kell azt, hogy nem csak a színház sztárjai, az ugynevezett szőlőszereplők p öjúkáltak elsőrangut, hanem a legkisebb szereplők, valamint a görlok mindegyike is. A táncok minden tekintetben stílusosak, megkapók, érdekeltek voltak s a színpadon az eleven női test pompázatos harmóniája, pogány hangulatos kölcsönöz szépsége kötötte le minden néző figyelmét.

A számos tánc közül különösen a Chaplin paródia volt a legnagyobb, csupa bohókás könnyedség áradt a színpadól s a görök mellett Selmezy Mihály meglepő karikírozó tehetségével, Farkas Lili pedig valóban lenyűgöző formával művészkedett.

Nagyon szép volt *Mende Klari* és *Tolnay Andor* táncszáma. *Mende Klari*, aki egyébként mint szubrett eddig nem váltott ki különösebb elragadtatásokat, ezzel a táncszámmal határozottan figyelemreméltót produkált.

Kolbay lidőkö gyönyörű formáit ezuttal alakításának közvetlenségével és temperamentumos játékával hangsúlyozta alá. Az est női szőlőszereplői közül azonban a pálmát *Kiss Maryin*ak kell nyújtani, kinek második felvonásvégi táncja nemcsak koreografailag volt tökéletes, hanem ennek a fiatal művésznőnek egész bájos lényét, izzó temperamentumát és karikírozó erejét is felszínre hozza.

Ihsz Aladár mókái ezuttal is kitünően mulattattak a naiv lelkeket, *Tolnay Andor* egyes jelenetekben nemcsak az ugynevezett szép fiu volt, hanem bizonyos színjatszó képességéről is tanuságot tett. *Leówey Leó* amerikai nagypapaja pompás, mulattató figura volt, nemkülönben *Izsó Miklós* epizódszerű alakja is. *Izsó Miklós* egyébként mint a kiállításos revü rendezője is kivételes és különös elismerést érdemel: a színpad állandóan illuziókeltő volt, a színeket, kepszerű jeleneteket nemes harmóniában fogta össze.

A Mersz-e Märy muzsikája a modern operettmuzsikák közül a rozottan a legjobbak egyikének montható, sok jellemző és kifejező van benne s emellett vidám, meleg, angolosan simulékony és kiegyensúlyozott.

A férfi táncosok közül *Fülöp Béla* érdemli meg a megemlést. Ugy érezük, hogy meg sok szepet és eredetit fog produkálni ezen a téren. A zenekar nívós teljesítményéért *Török Emil* nagyívta ki magának az elismerést.

A Mersz-e Märy határozottan sikert aratott és ez a siker azt bizonyítja, hogy a kiállításos revü, mint korszerű műfaj, Kolozsváron is diadalt aratott s a színház igazgatóságának kezdeményező bátorsága nem volt hiábaváló.

Magyar Színház műsora

Csütörtök: Mersz-e Märy? (3-szor. Napi bérlet 25 szám, Sorozatszám: 179.)
Péntek 8 1/2 kor: A bécsi Rosé-quartett egyetlen hangversenye. (Főemelt helyárakkal. Bérletszám: 180.)
Szombat d. u. 4 kor: Csizmás kandúr. (Gyermek-előadás, olcsó helyárakkal. Sorozatszám: 181.)
Szombat este 8 1/2 kor: Mersz-e Märy? (4-ed-szer, napi bérlet 25. szám. C. Sorozatszám: 182.)
Vasárnap 3 kor: Bob herceg. (Olcsó helyárakkal. Sorozatszám: 183.)
Vasárnap 6 kor: Templom egere. (Ujdonság 4-ed-szer. Táray Ferencel. Sorozatszám: 184.)
Vasárnap 8 1/2 kor: Mersz-e Märy? (5-ödször. Bérletszám: 185.)
Hétfő: Mersz-e Märy? (6-ödször. Bérletszám: 186.)

A színház rósa közleménye

Minden este Mersz-e Märy? A kolozsvári színpadon évek hosszú sora óta nem volt operettnek olyan sikere, aminőben a Mersz-e Märy-nek sikere volt. A Mersz-e Märy sikere elhomályosította a legemlékezetesebb sikereket: A Vig özevegé-ét, Evá-té, Luxemburg grófja-ét, Gül Fabá-ét, Maricza grófné-ét s a többi diadalmas operettek sikerét. A Mersz-e Märy előadásai a késő éjjeli órákig tartanak, mert az ismétléseknek se vége, se hossza. A siker legbiztosabb fokmérője, hogy a mai, harmadik előadásra már alig egy pár olcsó hely van a pénztárnál. Aki nem siet előre biztosítani a helyét, az már a szombati, vasárnapi és hétfői előadásra sem tud jegyet kapni. Természetes, hogy a jövő hét műsorán is a Mersz-e Märy fog uralkodni. A jövő heti előadás jegyeit azonban csak vasárnap reggel kezdi a pénztár árusítani.

Holnap este a Rosé-quartett hangversenye. A Mersz-e Märy előadásai holnap pénteken egyelőre este measzakadnak. A holnapi est a legizsultabb zene-művészet. Hétfőn este a világhírű bécsi Rosé-quartett fog a magyar színházban hangversenyezni. Nem kell magyarázni, hogy mit jelent a Rosé-quartett hangversenye. A lemagasabb, a lecsiszultabb, a lefokéletesebb zenei élvezet. Ha Párisban vagy Newyorkban hírdetik a Rosé-quartett hangversenyt, hetekkel előbb minden jevet elővételben karkod el a közönség, kétségetlen, hogy holnap este egyelőre üres hely sem lesz a nézőtérben. Hiszen csak a lefantasztikusabb áldozatok révén sikerül mezenveni a Rosé-quartett ere a kolozsvári hangversenyre. A helyek árai emeltek lesznek, de még mindig arányosak és sem kerül egy jev Kolozsvárról, mint amennyit Bukarestben, Berlinben vagy Bécsben kell fizetni egy jegyért a Rosé-quartett hangversenyén.

Elűnt
egy fiatal 17 éves leány

arcáról a csunya, éktelen szép 6. májfoltt, ránc és bibircs mivel a Dr. Biró-féle Havasi gyopár Krém, szappant és mosdóvívet használta Kapható minden gyógyszerárban és droguerában.